

کد پستی: ۲۰۸۹۹۹۶

فرماندهی پدافند هوایی نهاجا

در هشت سال دفاع مقدس

جلد چهارم

سال سوم جنگ تحمیلی

مرکز انتشارات راهبردی

مؤلف: سید محمود یمینی

۱۳۹۸

سرشناسه	پیمینی، سید محمود، ۱۳۱۸ -
عنوان و نام پدیدآور	فرماندهی پدافند هوایی نهاجا در هشت سال دفاع مقدس / مولف سید محمود پیمینی؛ ویرایش تخصصی بهروز سماواتیان، سید حسین زهرایی؛ ویرایش فنی حسین صفری ابهری
مشخصات نشر	تهران: ارتش جمهوری اسلامی ایران، نیروی هوایی، مرکز انتشارات راهبردی، ۱۳۹۷ -
مشخصات ظاهری	ج ۹: مصور.
شابک	دوره ۲-۸۳-۸۴۸۹-۶۰۰-۹۷۸: ج ۱؛ ۸۴۸۹-۸۳-۵۱-۹۷۸: ج ۲؛ ۸۴۸۹-۸۴-۹۲-۹۷۸: ج ۳؛ ۹۷۸-۸۵-۸۵-۸۴۸۹-۶۰۰-۹: ج ۴؛ ۸۴۸۹-۶۲۲-۷۱۹۷۰۹-۹: ج ۵؛ ۸۴۸۹-۶۲۲-۷۱۹۷۱۱-۲: ج ۶؛ ۹۷۸-۶۲۲-۶: ج ۷؛ ۶۲۹۶۹۴-۶: ج ۸
وضعیت فهرست نویسی	فیبیا
یادداشت	همکاران جلد چهارم محمد تقی تاجیک، محمود خورند، سید محمد رفیع رضوی، علی اکبر باقری، نادر ختایی، محمد شیروی، عین الله افروز، هادی فرخی، شهریار بهرامی پی
یادداشت	ج ۴ (چاپ اول: ۱۳۹۸) (فیبا)
مدرجات	ج ۱. پدافند هوایی در بستر تاریخ - ج ۲. سال اول جنگ تحمیلی - ج ۳. سال دوم جنگ تحمیلی - ج ۴. سال سوم جنگ تحمیلی - ج ۶. سال پنجم جنگ تحمیلی
موضوع	جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ -- عملیات هوایی
موضوع	جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ -- عملیات هوایی
شناسه افزودن	ایران - رفسر نیروی هوایی. مرکز انتشارات راهبردی
زده بندی کنگره	۱۳۹۰ / ۶۰۰ / DSR
زده بندی دیوبی	۹۵۵ / ۶۰۰ / ۴
شماره کتابشناسی ملی	۶۰۵۴۸

تألیف: سید محمود پیمینی

همکاران: محمد تقی تاجیک، محمود خورند، سید محمد رفیع رضوی، علی اکبر باقری، ستاد نادر ختایی، محمد شیروی، عین الله افروز، هادی فرخی و شهریار بهرامی پی

ویرایش تخصصی: بهروز سماواتیان، حسین زهرایی

ویرایش فنی: حسین صفری ابهری

طراحی جلد و صفحه آرایی: سید حسین زهرایی، حسین صفری ابهری

مدیریت چاپ و نشر: محمد امامی، علیرضا سمواتی

امور پشتیبانی: حسین بحرپیمانی

امور رایانه و تایپ: جعفر احمد پور، مهران غلامیان

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۷۹۰۰۰۰ ریال نوبت چاپ: اول

نشانی: خیابان پیروزی، ستاد نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، (دفتر پژوهش های نظری و مطالعات راهبردی نهاجا) تلفن: ۳۵۷۴۳۱۵۹-۳۳۳۳۴۰۴-۳۵۷۴۳۳۱۲-۳۵۷۴۳۳۱۲ کد پستی ۱۷۶۵۳۴۴۴۲۱

حق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است

سخن آغازین

سپاس خداوند یکتا را که توفیق یافتیم با حمایت جمعی از پیش‌کسوتان پژوهشگر نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، اینارگری، از خود گذشتگی و فداکاری رزمندگان سلحشور این نیروی الهی را در هشت سال دفاع مقدس، در عرصه‌های مختلف آفندی، پدافندی، اطلاعات و شناسایی، تعمیر و نگهداری، آماد و پشتیبانی و ... به رشته تحریر درآوریم تا هم‌همان‌سری، به ویژه جوانان و نسل‌های

آینده را با اقدامات سرشته‌ساز این نیروی الهی که به دست رزمندگان مذکور و در رأس آنها، شهدای گران‌قدر جنگ، حملات تحقیق‌یافته، آشناسازیم.

برای تدوین وقایع جنگ تحمیلی حفظ رزش‌های دفاع مقدس و انتقال فرهنگ اینار و شهادت به نسل‌های آینده درنگ جایز نیست و تا پیش‌کسوتانی که در صحنه‌های نبرد حماسه آفریدند در میان ما حضور دارند، باید به سرعت و با نهایت دقت و بدون تحریف در این زمینه اقدام گردد.

فرماندهی پدافند هوایی به عنوان بخش عمده‌ای از نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی، با بهره‌برداری از سامانه‌های راداری، دستگاه‌های اطلاعات و شناسایی الکترونیکی، انواع هواپیماهای جنگنده، سامانه‌های موشکی و جنگ‌افزارهای ضدهوایی، تأمین پدافند هوایی از مناطق و تأسیسات حیاتی، حساس و مهم کشور و هم‌زمان پشتیبانی از عملیات‌های انجام‌شده توسط نیروهای زمینی ارتش و سپاه در هشت سال جنگ تحمیلی را به عهده داشته و در این راستا ضمن دفع حملات هوایی، تعداد کثیری از هواپیماهای دشمن را سرنگون کرده است.

برای تبیین نقش و جایگاه پدافند هوایی در جنگ تحمیلی، نیازمند بررسی دقیق و دست‌آورده‌های هشت سال دفاع مقدس هستیم که پیش‌کسوتان عزیز با مراجعه به ستاد مشترک ارتش، ستاد نهاجا و قرارگاه پدافند هوایی خاتم (ص) و بهره‌برداری از منابع موجود در سازمان‌های مذکور و مصاحبه با تعدادی از سایر پیش‌کسوتان در مشاغل مختلف، در این امر موفق بوده‌اند و در این اثر، به ویژه در بخش روزشمار جنگ بسیاری از ناگفته‌های جنگ را بیان نموده‌اند. این حرکت ارزشمند به خواست خداوند متعال و همت والای یادگاران فرمیخته هشت سال دفاع مقدس که خود عهده‌دار مسئولیت در فرماندهی پدافند هوایی نهاجا بوده‌اند، در مرکز مطالعات راهبردی نهاجا آغاز گردیده و امید است تا رسیدن به نتیجه مطلوب ادامه یابد، تا تجربیات ارزشمند حاصله از هشت سال دفاع مقدس مورد بهره‌برداری مراکز علمی پژوهشی و مراکز آموزش نظامی قرار گیرد.

فرمانده نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران

سرتیپ خلبان عزیز نصیر زاده

فصل اول توان رزمی فرماندهی پدافند هوایی نهاجا و نیروی هوایی عراق در سال سوم جنگ

۱	تحمیلی.....
۳	۱- توان رزمی فرماندهی پدافند هوایی نهاجا.....
۳	الف- اقدامات اتخاذ شده در توان رزمی.....
۳	ب- سازمان و بخش‌های عمده عملیاتی فرماندهی پدافند هوایی.....
۶	پ- تجهیزات فرماندهی پدافند هوایی نهاجا.....
۱۳	ت- ساختار عملیاتی (شبکه فرماندهی و کنترل) پدافند هوایی.....
۱۷	۲- توان رزمی نیروی هوایی عراق در سال سوم جنگ تحمیلی.....
۱۹	فصل دوم روزشمار جنگ و اقدامات پدافند هوایی نهاجا در سال سوم جنگ تحمیلی.....
۲۱	مهر ۱۳۶۱.....
۵۳	آبان ۱۳۶۱.....
۸۵	آذر ۱۳۶۱.....
۱۰۵	دی ۱۳۶۱.....
۱۳۳	بهمن ۱۳۶۱.....
۱۶۵	اسفند ۱۳۶۱.....
۱۸۳	فروردین ۱۳۶۲.....
۲۰۳	اردیبهشت ۱۳۶۲.....
۲۲۷	خرداد ۱۳۶۲.....
۲۵۱	تیر ۱۳۶۲.....
۲۷۳	مرداد ۱۳۶۲.....

فصل سوم عملکرد پدافند هوایی هم‌زمان با اجرای عملیات زمینی در سال سوم جنگ تحمیلی

۳۳۵

۱- منطقه عملیاتی پدافند هوایی ۳۳۸

۲- مناطق عملیاتی زمینی ۳۳۸

۳- یگان‌ها و تجهیزات پدافند هوایی ۳۳۸

الف- یگان‌ها و تجهیزات فرماندهی پدافند هوایی و فرماندهی اطلاعات و شناسایی الکترونیکی نهاجا مستقر در منطقه

شمال غرب کشور ۳۳۸

ب- یگان‌ها و تجهیزات فرماندهی پدافند هوایی و فرماندهی اطلاعات و شناسایی الکترونیکی نهاجا مستقر در منطقه

غرب کشور ۳۳۹

ب- یگان‌ها و تجهیزات فرماندهی پدافند هوایی و فرماندهی اطلاعات و شناسایی الکترونیکی نهاجا مستقر در منطقه

جنوب غرب کشور ۳۳۹

۴- عملیات‌های انجام‌شده در سال سوم جنگ تحمیلی

الف- عملیات آفندی مسلم ابن عقیل ۳۳۹

ب- عملیات آفندی محرم ۳۳۹

ب- عملیات آفندی والفجر مقدماتی ۳۴۰

ت- عملیات آفندی والفجر ۱ ۳۴۱

ث- عملیات آفندی والفجر ۲ ۳۴۱

ج- عملیات آفندی والفجر ۳ ۳۴۱

فصل چهارم عملکرد فرماندهی پدافند هوایی نهاجا در سال سوم جنگ تحمیلی

۱- اقدامات انجام‌شده به‌منظور تقویت سامانه پدافند هوایی ۳۴۱

۲- تأمین پدافند هوایی مناطق و تأسیسات حیاتی، حساس و مهم کشور در سال سوم جنگ ۳۴۱

۳- نتیجه کلی مقابله با تجاوزات هوایی دشمن در سال سوم جنگ تحمیلی ۳۴۱

۴- خسارات وارده بر پدافند هوایی در سال سوم جنگ تحمیلی ۳۴۱

۵- شهدا و مجروحین فرماندهی پدافند هوایی نهاجا در سال سوم جنگ تحمیلی ۳۴۱

فصل پنجم تحلیل عملکرد پدافند هوایی نهاجا در سال سوم جنگ تحمیلی

۱- عوامل مؤثر در افزایش توان رزمی نیروی هوایی دشمن ۳۴۱

- الف- تجهیز نیروی هوایی عراق به تسلیحات پیشرفته ۴۰۳
- ب- حضور مستشاران خارجی در نیروی هوایی عراق ۴۱۵
- ب- پشتیبانی‌های دریافتی از اعراب حاشیه خلیج فارس و ناوگان دریایی امریکا ۴۱۵
- ۲- عوامل مؤثر در کاهش توان رزمی پدافند هوایی نهاجا در سال سوم جنگ تحمیلی ۴۱۶
- الف- آثار تحریم تسلیحاتی در یگان‌های پروازی ۴۱۶
- ب- آثار تحریم تسلیحاتی در یگان‌های پدافند هوایی ۴۱۶
- پ- روابط نظامی و سیاسی جمهوری اسلامی ایران با سایر کشورها ۴۱۷
- ۳- نتیجه کلی تحلیل ۴۱۹
- معرفی مؤلف ۴۲۱
- اختصارات ۴۲۵
- واژه‌نامه ۴۳۴